

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2530

[Total No. of Pages : 2

[4910]-101

B. Lib. I. Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-101 : Foundations of Library and Information Science

(Revised Syllabus - 2013-14)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicates full marks.*

Q1) Write answer in 50 words each (any three).

[15]

- a) Explain in brief the role of R.R.R.L.F. in the development of public libraries.
- b) Explain the role of libraries in promoting reading habits.
- c) Enumerate the principles of librarianship by donald urguhart.
- d) Enlist five laws of library science.
- e) Explain the objectives of Academic libraries.

Q2) Answer in 100 words (any one)

[10]

- a) Discuss role of libraries in the development of Reading Habits.
- b) Explain the implications of the fifth law of library science.

Q3) Answer in 300 words (any one).

[15]

- a) What is meant by a special library? Describe services provided by special libraries.
- b) State the important milestones in the development of libraries in India.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P2530

[4910]-101

B. Lib. I. Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL-101 : Foundations of Library and Information Science

(Revised Syllabus - 2013-14)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा: (कोणतीही तीन) [15]

अ) सार्वजनिक ग्रंथालयांच्या विकासामध्ये आर.आर.आर. एल.एफ. ची भूमिका थोडक्यात स्पष्ट करा.

ब) वाचन सवयींच्या विकासात ग्रंथालयाचे कार्य स्पष्ट करा.

क) डोनाल्ड अर्कर्ट यांनी सांगितलेली ग्रंथपालनाची तत्वे लिहा.

ड) ग्रंथालय शास्त्राची पाच मूलभूत नियम लिहा.

इ) शैक्षणिक ग्रंथालयांची उद्दिष्टे कोणती?

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा: (कोणतेही एक) [10]

अ) वाचनाच्या सवयी विकसित करण्यातील ग्रंथालयांच्या भूमिकेची चर्चा करा.

ब) ग्रंथालयशास्त्राच्या पाच्या सूत्राचे परिणाम स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा: (कोणतेही एक) [15]

अ) विशेष ग्रंथालये म्हणजे काय? या ग्रंथालयांतून दिल्या जाणाऱ्या सेवांचे वर्णन करा.

ब) भारतामधील ग्रंथालयांच्या विकासाच्या इतिहासातील महत्वाच्या टप्प्यांचा मागोवा घ्या.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2531

[Total No. of Pages : 2

[4910]-102

B. Lib. I. Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL -102 : Library Organization

(2013 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicates full marks.*

Q1) Write answers in 50 words each: (any three).

[15]

- a) What is GOC? List its functions.
- b) State advantages of Acquiring Periodicals directly from Publishers.
- c) Write a note on use of Barcode.
- d) Write a note on the process of book ordering.
- e) Explain the characteristics of good charging system.

Q2) Write answer in 100 words: (any one)

[10]

- a) Explain Melvil Dewey's principle of book selection.
- b) Discuss Dr. Ranganathans method of recording periodicals.

Q3) Write answer in 300 words: (any one).

[15]

- a) What is the importance of an Annual Report? State in brief the items to be included in an Annual Report of a Library.
- b) State columns of an Accession Register and Explain importance of each column.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P2531

[4910]-102

B. Lib. I. Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL -102 : Library Organization

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]

- अ) जी ओ सी (GOC) म्हणजे काय? जी ओ सी ची कार्ये नमूद करा.
- ब) थेट प्रकाशकांकडून नियतकालिके उपार्जित करण्याचे फायदे विशद करा.
- क) बारकोड (Barcode) चा उपयोग यावर टीप लिहा.
- ड) ग्रंथ आर्देशन प्रक्रियेवर टीप लिहा.
- इ) चांगल्या देवघेव पध्दतीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) [10]

- अ) मेलव्हील ड्युई (Melvil Dewey) यांचे ग्रंथनिवडीचे तत्त्व स्पष्ट करा.
- ब) डॉ. रंगनाथन यांची नियतकालिके नोंदविण्याच्या पध्दतीची चर्चा करा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) [15]

- अ) ग्रंथालयाच्या वार्षिक अहवालाचे महत्त्व सांगून त्यामध्ये कोणकोणत्या बाबींचा समावेश असावा ते थोडक्यात सांगा.
- ब) दाखल नोंद वहीमध्ये कोणते रकाने असावेत ते सांगून त्यांचे महत्त्व स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2532

[Total No. of Pages : 2

[4910]-103

B. Lib. I. Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL -103 : Reference Service and Information Sources

(Revised Syllabus - 2013-14)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answers in 50 words each: (any three)

[15]

- a) Write short note on Liberal Theory of Reference Service.
- b) Explain the term 'Fact-Finding Type Reference Question' with suitable example.
- c) Define Electronic Reference Source and give examples.
- d) Write the qualities of Reference Librarian.
- e) Write definitions of General Book and Reference Source.

Q2) Write answer in 100 words: (any one)

[10]

- a) Describe the theories of Reference service Minimal, Maximal and Middling.
- b) What are different types of Reference sources? Explain the criteria to evaluate them.

Q3) Write answer in 300 words: (any one).

[15]

- a) What is meant by Reference Service? Explain the need for Reference Service in a Library.
- b) Write a detailed note on qualities of Reference Librarian.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P2532

[4910]-103

B. Lib. I. Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL -103 : Reference Service and Information Sources

(Revised Syllabus - 2013-14)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]

अ) जास्तीत (मुक्त) संदर्भ सेवा (लिबरल थियरी ऑफ रेफरन्स सर्व्हिस) या सिध्दान्तावर थोडक्यात लिहा.

ब) वस्तुस्थितीविषयक माहितीशोध संदर्भ प्रश्न ही संज्ञा सोदाहरण स्पष्ट करा.

क) इलेक्ट्रॉनिक संदर्भ साधनांची व्याख्या लिहा व उदाहरणे द्या.

ड) संदर्भ ग्रंथपालाचे गुण लिहा.

इ) सामान्य ग्रंथ व संदर्भ साधन ह्यांच्या व्याख्या लिहा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) [10]

अ) संदर्भ सेवेच्या कमीतकमी, मध्यम व जास्तीत जास्त (Minimal, Maximal and Middling) या सिध्दान्तांचे वर्णन करा.

ब) संदर्भ साधनांचे विविध प्रकार कोणते? त्यांच्या मूल्यमापनाचे निकष स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) [15]

अ) संदर्भ सेवा म्हणजे काय? ग्रंथालयातील संदर्भ सेवेची आवश्यकता स्पष्ट करा.

ब) संदर्भ ग्रंथपालाचे गुण यावर सविस्तर टीप लिहा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2533

[Total No. of Pages : 2

[4910]-104

B. Lib. I. Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL -104 : Information Science

(Revised Syllabus - 2013-14)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answers in 50 words each: (any three)

[15]

- a) Discuss the nature of nonprint sources of information.
- b) Explain the concept of communication.
- c) Write historical development of documentation.
- d) Define information. State its characteristics.
- e) What do you mean by Patents.

Q2) Write answer in 100 words: (any one)

[10]

- a) Explain the difference between Documentation work and Documentation Service.
- b) Describe barriers in free flow of information.

Q3) Write answer in 300 words: (any one).

[15]

- a) Enumerate and explain categories of documentary sources with diagram.
- b) Discuss different techniques and methods of assessing information needs of researchers.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P2533

[4910]-104

B. Lib. I. Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL -104 : Information Science

(Revised Syllabus - 2013-14)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]
- अ) अमुद्रित माहिती साधनांच्या स्वरूपाची चर्चा करा.
- ब) संप्रेषणाची संकल्पना स्पष्ट करा.
- क) प्रलेखनाच्या विकासाची ऐतिहासिक रूपरेषा स्पष्ट करा.
- ड) माहितीची व्याख्या देऊन तिची वैशिष्ट्ये सांगा.
- इ) 'पेटंट' म्हणजे काय ?
- प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) [10]
- अ) प्रलेखन कार्य व प्रलेखन सेवा यातील फरक स्पष्ट करा.
- ब) माहितीच्या मुक्त प्रवाहातील येणाऱ्या अडथळांचे वर्णन करा.
- प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) [15]
- अ) माहिती साधनांचे प्रकार सांगून आकृतिच्या साहयाने स्पष्ट करा.
- ब) संशोधकांच्या माहितीच्या गरजा जाणून घेण्याच्या पध्दतिंची चर्चा करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2534

[Total No. of Pages : 2

[4910]-105

B. Lib. I. Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL -105 : Knowledge Organisation A : (Theory)

(Revised Syllabus - 2013-14)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answer in 50 words each: (any three)

[15]

- a) Write a note on three planes of classification work.
- b) Explain the need for classification.
- c) Explain the functions of a call number.
- d) What is meant by compound subject?
- e) Explain the canon of consistency.

Q2) Answer in 100 words: (any one)

[10]

- a) Write difference between knowledge classification and Book classification.
- b) Explain Tree of Porphyry in relation to the Process of Division.

Q3) Answer in 300 words: (any one)

[15]

- a) Discuss with suitable examples the different modes of formation of subjects.
- b) Define the term 'Library classification' Explain in detail its advantages.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P2534

[4910]-105

B. Lib. I. Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
BL-105 : Knowledge Organisation A:(Theory)
(Revised Syllabus - 2013-14)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]
- अ) वर्गीकरणाच्या तीन स्तरांवर टीप लिहा.
ब) वर्गीकरणाची गरज स्पष्ट करा.
क) बोधांकांची कार्ये स्पष्ट करा.
ड) संयुक्त विषय म्हणजे काय?
इ) सुसंगती (Consistency) सुत्र स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [10]
- अ) ज्ञान वर्गीकरण आणि ग्रंथ वर्गीकरण यांच्यातील फरक लिहा.
ब) विभाजन प्रक्रिये संदर्भात पॉफिरिचा वृक्ष स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [15]
- अ) विषय निर्मितीच्या प्रकारांचे उदाहरणासह चर्चा करा.
ब) ग्रंथवर्गीकरणाची व्याख्या लिहा. वर्गीकरणाचे फायदे सविस्तरपणे स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2535

[Total No. of Pages : 2

[4910]-106

B. Lib. I. Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

Document Description : A (Theory)

(Revised Syllabus - 2013-14)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answers in 50 words each: (any three)

[15]

- a) Write a note on Problems in Cataloguing.
- b) What are special features of OPAC?
- c) Explain the concept of Alphabetic-classed catalogue.
- d) Write a note on class index entry.
- e) Explain concept of 'Canon of Currency'

Q2) Write answer in 100 words: (any one)

[10]

- a) Define Dictionary Catalogue. Describe its advantages and disadvantages.
- b) What is meant by a Library Catalogue? Explain the functions of a library catalogue as stated by C.A.Cutter.

Q3) Write answer in 300 words: (any one).

[15]

- a) Enumerate different types of physical forms of library catalogue and Explain in detail card form of library catalogue.
- b) What is Main Entry? Explain the structure of Main Entry According to classified catalogue code with example.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P2535

[4910]-106

B. Lib. I. Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

Document Description : A (Theory)

(Revised Syllabus - 2013-14)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा: (कोणतेही तीन) [15]

- अ) तालिकीकरणातील समस्या यावर टीप लिहा.
- ब) ओपॅक (OPAC) ची विशेष वैशिष्ट्ये कोणती ती लिहा.
- क) अनुवर्ण-वर्ग तालिका ही संकल्पना स्पष्ट करा.
- ड) वर्गदर्शक नोंद यावर टीप लिहा.
- इ) 'प्रचलितता सूत्र' ही संकल्पना स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा: (कोणतेही एक) [10]

- अ) कोश तालिका म्हणजे काय? कोश तालिकेचे गुण दोषांची चर्चा करा.
- ब) ग्रंथालय तालिकेची व्याख्या लिहा. सी.ए. कटर यांनी सांगितलेल्या ग्रंथालय तालिकेची कार्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा: (कोणतेही एक) [15]

- अ) बाह्यरूप ग्रंथालय तालिकेचे विविध प्रकारांची यादी द्या. पत्ररूप ग्रंथालय तालिका सविस्तरपणे स्पष्ट करा.
- ब) मुख्य नोंद म्हणजे काय? वर्गीकृत तालिका नियमावलीनुसार केल्या जाणाऱ्या प्रमुख नोंदींची रचना सोदाहरण स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2536

[Total No. of Pages : 2

[4910]-107

B. Lib. I. Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL -107 : Information Technology Basics : (Theory)

(Revised Syllabus - 2013-14)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicates full marks.*

Q1) Write answer in 50 words each: (any three)

[15]

- a) State characteristics of Fourth Generation of Computers.
- b) Explain Digitization Processes.
- c) Write note on History of Internet.
- d) Differentiate between intranet and Internet.
- e) What is operating system? Give examples of various operating system.

Q2) Answer in 100 words: (any one)

[10]

- a) What is computer network? Explain various types of networks with examples.
- b) Discuss various units of computer alongwith functions.

Q3) Answer in 300 words: (any one).

[15]

- a) State the advantages of library automation explain how computers can be used in Acquisition section.
- b) What is information Technology? describe various components of IT.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P2536

[4910]-107

B. Lib. I. Sc. (Semester - I)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL -107 : Information Technology Basics : (Theory)

(Revised Syllabus - 2013-14)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]

अ) संगणकाच्या चौथ्या पिढीची वैशिष्ट्ये नमूद करा.

ब) डिजिटायझेशन (Digitization) प्रक्रिया स्पष्ट करा.

क) इंटरनेटचा इतिहास यावर टीप लिहा.

ड) इंटरनेट व इंटरनेट (Intranet) यातील फरक सांगा.

इ) ऑपरेटिंग सिस्टिम (Operating System) म्हणजे काय हे सोदाहरण सांगा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [10]

अ) संगणकिय जाळे म्हणजे काय? संगणकिय जाळ्यांचे वेगवेगळे प्रकार सोदाहरण स्पष्ट करा.

ब) संगणकाचे विविध घटक व त्यांची कार्ये यावर चर्चा करा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [15]

अ) ग्रंथालय संगणकीकरणाचे उपयोग सांगून ग्रंथालयाच्या खरेदी विभागात (Acquisition) संगणकाचा वापर कसा करता येईल ते स्पष्ट करा.

ब) माहिती तंत्रज्ञान (Information Technology) म्हणजे काय? त्याच्या विविध घटकांचे वर्णन करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2537

[Total No. of Pages : 2

[4910]-201

B. Lib. I. Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL -201 : Librarianship as a Profession

(2013 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in 50 words each: (any three)

[15]

- a) State the functions of IASLIC.
- b) Write a short note on consortia.
- c) List the barriers of Resource sharing.
- d) Write a short note on copyright act.
- e) State the importance of ethics of librarianship.

Q2) Answer in 100 words: (any one)

[10]

- a) Describe in detail the objectives and activities of RRRLF.
- b) Explain the philosophy of librarianship.

Q3) Answer in 300 words: (any one).

[15]

- a) State the need of Library legislation and explain the principles of library legislation.
- b) Explain the concept of Public Relations and discuss the different techniques of public relations for a public library.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P2537

[4910]-201

B. Lib. I. Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL -201 : Librarianship as a Profession

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]

- अ) इयास्लिक (IASLIC) चे कार्य सांगा.
- ब) कन्सोर्शिया (Consortia) वर थोडक्यात टिप लिहा.
- क) साधनाच्या सहकारी वापरात येणारे अडथळे द्या.
- ड) कॉपिराईट (Copyright Act) वर थोडक्यात टिप लिहा.
- इ) ग्रंथपालनातील तत्वांचे महत्व स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [10]

- अ) आर.आर.आर. एल. एफ. (RRRLF) चे उद्दिष्टे व कार्ये चे सविस्तर वर्णन करा.
- ब) ग्रंथपालनाचे तत्वज्ञान स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [15]

- अ) ग्रंथालय कायद्याची गरज सांगून, ग्रंथालय कायद्याचे तत्वे स्पष्ट करा.
- ब) जनसंपर्क ही संकल्पना स्पष्ट करून एखाद्या सार्वजनिक ग्रंथालयात उपयुक्त जनसंपर्कच्या विविध तंत्रावर चर्चा करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2538

[Total No. of Pages : 2

[4910]-202

B. Lib. I. Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

**BL -202 : Library Management
(2013 Pattern)**

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answers in 50 words: (any three)

[15]

- a) State the principles of scientific management.
- b) State the purpose of a library committee.
- c) Explain the purpose behind binding a book.
- d) What is meant by Book Preservation.
- e) Explain the purpose of stock verification.

Q2) Answer in 100 words: (any one)

[10]

- a) Explain the concept 'Human Resource Management'.
- b) Discuss in detail the various stock verification Methods.

Q3) Answer in 300 words: (any one)

[15]

- a) Explain in detail various functions of management and state how they can be applied in libraries.
- b) What is meant by library finance? Discuss in detail the main sources of library finance.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P2538

[4910]-202

B. Lib. I. Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL -202 : Library Management

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]

अ) शास्त्रीय व्यवस्थापनेची सुत्रे नमूद करा.

ब) ग्रंथालय समितीची हेतू नमूद करा.

क) ग्रंथ बांधणीचे हेतू स्पष्ट करा.

ड) ग्रंथ जतन म्हणजे काय ?

इ) ग्रंथ मोजणीचे हेतू स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [10]

अ) 'मानवी संसाधन संपत्ती' ही संकल्पना स्पष्ट करा.

ब) ग्रंथसंग्रह मोजणीच्या विविध पध्दतींची सविस्तर चर्चा करा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [15]

अ) व्यवस्थापनाची कार्ये स्पष्ट करून त्याचे ग्रंथालयात कसे उपयोजन करता येईल ते सांगा.

ब) ग्रंथालय वित्त म्हणजे काय ? ग्रंथालयाच्या उत्पन्नाच्या मुख्य स्रोतांची सविस्तर चर्चा करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2539

[Total No. of Pages : 2

[4910]-203

B. Lib. I. Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL -203 : Reference Sources

(2013 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in 50 words each: (any three)

[15]

- a) Write a note on Indexing sources.
- b) Introduce the university handbook in brief.
- c) What are open Access Reference Sources?
- d) What is Gazetteer? State its usage.
- e) Explain the concept of Information Literacy.

Q2) Write answer in 100 words: (any one)

[10]

- a) State the need of reference Interview and explain various steps of reference interview.
- b) Explain any four (4) criteria useful for evaluation of year book.

Q3) Write answer in 300 words: (any one).

[15]

- a) What is user Education? Describe the organization of orientation programme in Academic library.
- b) Define bibliographic control, and explain its need, Purpose and tools.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P2539

[4910]-203

B. Lib. I. Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL -203 : Reference Sources

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]

- अ) निर्देश साधनांवर टिप लिहा.
- ब) युनिव्हर्सिटी हन्डबुक ची थोडक्यात ओळख करून द्या.
- क) ओपन एक्सेस संदर्भ साधने म्हणजे काय ?
- ड) गॅझेटियर म्हणजे काय सांगून त्याचे उपयोग सांगा.
- इ) माहिती साक्षरता ही संकल्पना स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) [10]

- अ) संदर्भ मुलाखतीचे महत्व स्पष्ट करून संदर्भ मुलाखतीच्या विविध पायऱ्या विशद करा.
- ब) इयर बुक च्या मूल्यापनासाठी उपयोगी कोणतेही चार कसोट्या स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) [15]

- अ) उपभोक्ता प्रशिक्षण म्हणजे काय ? शैक्षणिक ग्रंथालया मध्ये ओरियनटेशन कार्यक्रमाच्या आयोजनाचे वर्णन करा.
- ब) सुचिय नियंत्रणाची व्याख्या करून त्याची गरज, उद्देश व साधने स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2540

[Total No. of Pages : 2

[4910]-204

B. Lib. I. Sc.

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
BL -204 : Organisation of Information and Services
(2013 Pattern) (Semester - II)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Answer in 50 words each: (any three)

[15]

- a) Write the steps in Information storage and retrieval.
- b) Explain in short uses of thesaurus.
- c) State the need of translation service.
- d) Write a note on 'DESIDOC'
- e) Write a short note on types of Abstracts.

Q2) Answer the following in about 100 words each: (any one)

[10]

- a) Discuss in detail 'History of Indexing Ideas'.
- b) Write a detailed note on NISSAT and its SIC.

Q3) Answer the following in about 300 words each: (any one).

[15]

- a) Define CAS and SDI. State the difference between it. Explain different methods of providing CAS.
- b) Write a detail note on development of Documentation Activities in India.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P2540

[4910]-204

B. Lib. I. Sc.

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE
BL -204 : Organisation of Information and Services
(2013 Pattern) (Semester - II)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]

अ) 'इनफॉर्मेशन स्टोरेज ऑड रिट्राइवल' (Information storage and retrieval) मधील टप्पे लिहा.

ब) 'थिसोरस' चा उपयोग थोडक्यात स्पष्ट करा.

क) 'अनुवाद सेवेची' गरज सांगा.

ड) डेसीडॉक (DESIDOC) वर टीप लिहा.

इ) 'सारा' च्या प्रकारावर थोडक्यात टीप लिहा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) [10]

अ) 'निर्देशाच्या इतिहास' ही संकल्पना (History of Indexing Ideas) वर चर्चा करा.

ब) 'निसाट' (NISSAT) व त्याच्या एस. आय. सी. (SIC) वर सविस्तर टीप लिहा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) [15]

अ) प्रचलित जागरूकता सेवा (CAS) व निवडक माहितीचे प्रसारण (SDI) ची व्याख्या द्या. त्यातील फरक सांगा प्रचलित जागरूकता सेवा देण्याच्या विविध पध्दती स्पष्ट करा.

ब) 'भारतातील प्रलेखन कार्याचा विकास' या वर सविस्तर टीप लिहा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2541

[Total No. of Pages : 2

[4910]-205

B. Lib. I. Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL -205 : Knowledge Organisation - B (Theory)

(2013 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answers in 50 words each: (any three)

[15]

- a) Write a note on Enumerative classification scheme.
- b) What is a phoenix schedule?
- c) Explain the fundamental category 'Personality'
- d) Write a note on Structure of main classes in U.D.C.
- e) Write a brief biography on Dr. S.R. Ranganathan.

Q2) Answer in 100 words: (any one)

[10]

- a) Write a detailed note on Phase Relations in colon classification.
- b) Explain salient features of UDC.

Q3) Answer in 300 words: (any one).

[15]

- a) Write a detailed note on DDC with respect notation, concept of multiple synthesis and relative index.
- b) Describe the contribution of ISKO, CRG and FID/CR in classification Research.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P2541

[4910]-205

B. Lib. I. Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL -205 : Knowledge Organisation - B (Theory)

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

-
- प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणताही तीन) [15]
- अ) परिगणनात्मक वर्गीकरण पध्दतीवर टीप लिहा.
- ब) फिनिक्स सारण्या (phoenix schedule) म्हणजे काय ?
- क) मूलभूत 'व्यक्तित्व' पैलू स्पष्ट करा.
- ड) यु.डी.सी. च्या मुख्य वर्गाच्या आराखड्यावर टीप लिहा.
- इ) डॉ. एस. आर. रंगनाथन त्यांचे थोडक्यात चरित्र लिहा.
- प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [10]
- अ) कोलन वर्गीकरणातील प्रावस्था संबंध यावर सविस्तर टीप लिहा.
- ब) यु.डी.सी. वर्गीकरणाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही एक) [15]
- अ) डी.डी.सी. च्या चिन्हांकन बहुविध संश्लेषण (multiple synthesis) ची संकल्पना आणि सापेक्ष निर्देश ह्या वैशिष्ट्यावर सविस्तर टीप लिहा.
- ब) वर्गीकरणाच्या संशोधनातील सी.आर.जी. (C.R.G.) आय. एस. के. ओ. (ISKO) व एफ. आय. डी.-सी. आर. (FID-CR) ह्या संस्थांचे योगदानाचे वर्णन करा.

Total No. of Questions : 3]

SEAT No. :

P2542

[Total No. of Pages : 2

[4910]-206

B. Lib. I. Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL -206 : Document Description : B (Theory)

(2013 Pattern)

Time : 2 Hours]

[Maximum Marks : 40

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Write answers in 50 words each: (any three)

[15]

- a) Write a short note on ISBD.
- b) What are the advantages of co-operative cataloguing?
- c) What is meant by 'MARC-21' ?
- d) Write a note on 'AACR - 2-R'.
- e) State the advantages of union-catalogue.

Q2) Write answer in 100 words: (any one)

[10]

- a) Write an essay on history of catalogue codes.
- b) Explain the concept of cataloguing of 'Corporate Author' and 'Uniform Titles according to AACR-II-R with examples.

Q3) Write answer in 300 words: (any one).

[15]

- a) What is meant by subject cataloguing? Explain with examples how sears list of subject headings is used for deriving subject headings.
- b) State the different categories of Non-Print Materials. Discuss Cataloguing of any two forms of non-print materials with examples.

P.T.O.

Total No. of Questions : 3]

P2542

[4910]-206

B. Lib. I. Sc. (Semester - II)

LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

BL -206 : Document Description : B (Theory)

(2013 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 40

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) प्रत्येकी 50 शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) [15]

- अ) आय. एस. बी. डी.(ISBD) या वर टीप लिहा.
- ब) सहकारी तालिकीकरणाचे फायदे सांगा.
- क) 'मार्क-21' (MARC-21) म्हणजे काय ते सांगा.
- ड) 'ए.ए.सी.आर. -2 -आर. या वर थोडक्यात टीप लिहा.
- इ) संघ तालिकेचे फायदे सांगा.

प्रश्न 2) 100 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) [10]

- अ) तालिका संहितांच्या इतिहासावर निबंध लिहा.
- ब) ए.ए.सी.आर.-II-आर नुसार 'समष्टी ग्रंथकारांची' आणि 'एकत्रित ग्रंथनामाची' संकल्पना सोदाहरण स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 300 शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणताही एक) [15]

- अ) विषय तालिकीकरण म्हणजे काय? विषय शीर्षके तयार करण्यासाठी सियर्स लिस्ट ऑफ सब्जेक्ट हेडिंगजचा कसा वापर करण्यात येतो ते सोदाहरण स्पष्ट करा.
- ब) ग्रंथेत्तर वाचन साहित्यांचे विविध प्रकारांची यादी नमूद करा? ग्रंथेत्तर वाचन साहित्यांच्या कोणतेही दोन प्रकाराची सोदाहरण चर्चा करा.

